СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVI. Ч. 2. Джерзи Сіті, Н. Дж., середа, 4. січня, 1928. VOL. XXXVI. No. 2. Jersey City, N. J., Wednesday, January 4, 1928. THREE CENTS.

АМЕРИКАНСЬКІ МАРИНАРІ ВОЮЮТЬ У НІКАРАҐВІ

НІКАРАҐВАНЦІ ВБИЛИ 6 АМЕРИКАНСЬКИХ ЖОВНІРІВ.

МАНАҐВА, Нікараґва, 2. січня. — Американські маринарі звели вчора й нині поважніщі бої з Нікараґванцями, що стоять за ґенералом Сандіно.

Американські маринарі стратили в першім бою 5 вбитих та 6 ранених, а в другій битві 1 вбитого, а 5 ранених. Ранені були звичайно так тяжко, що їх треба було відставляти до шпиталя.

Американські війська не тільки стріляли до Нікараґванців з рушниць машинових крісів та гармат, але й кидали на них бомби з літаків. Нікараґванці були добре зоружені, ба навіть мали мати гармати до острілювання літаків.

ПОЛКОВНИК ЛИНДБЕРҐ У САЛВАДОРІ.

ПОДОРОЖ НЕ БУЛА ДОВГА, АЛЕ НЕБЕЗПЕЧНА.

САН САЛВАДОР, 2. січня. — Американський летун полковник Чарлз Линдберґ приїхав сюди нині своїм літаком з анґлійської кольонії Гондураса.

З Беліза в Гондурасі до Сан Салвадора не далеко, але летіти треба понад гори, положені в горячих краях. Якби так летунови прийшлося осісти в тій околиці, він певно не змігби підкятися назад в гору. Навіть його осіданне булоби незвичайно трудне.

(Сан Салвадор — се невеличка республика в середній Америці. Вона лежить над Тихим океаном, а межує з півночи з Ґватемалею та Гондурасом, а зі сходу з Нікараґваю.)

В. Е. ГИКМЕНА ПІДОЗРІВАЮТЬ О ВБИТТЯ ТРЕТОЇ ОСОБИ.

МАТИ ГОНТА, СПІЛЬНИКА ГИКМЕНА ПРИСЛАЛА СИНОВИ ПОЗНАЧЕНУ БІБЛІЮ.

ЛОС АНДЖЕЛЕС, 1. січня. — В. Е. Гикмена, що пірвав і вдушив 12-літну Маріян Паркер, підозрівають о вбиття Абнера Дрискела, нерідного діда його спільника Велбі Гонта. Згаданого Дрискела найдено неживого під мостом саме того дня, коли він виняв більшу суму гроша з банку, де Гикмен і Гонт були заняті як післанці. При Дрискелови найдено записку, у якій він повідомляв, що поповняє самогубство. Тепер підозрівають, що записку писав сам В. Е. Гикмен, який убив Дрискела.

Мати арештованого В. Гонта прислала свому синови до вязниці позначену біблію, в якій упоминає його дібраними стихами з біблії, щоби мовчав і до нічого не признавався. Др. Ф. Майкл, нюджерський психіятр, який екзамінував Гикмена, заявив, що він е вповні здоровий на умі.

СТАРАЮТЬСЯ О ПОМИЛУВАННЯ РУТ СНАЙДЕРОВОЇ.

ПЕРЕСЛУХАННЯ АДВОКАТІВ ВІДБУДЕТЬСЯ 5 СІЧНЯ. ҐРЕЙ РІШЕНИЙ НА СМЕРТЬ.

ОЛБАНІ, Н. Й., 1. січня. — На руки ґовернора Смита надходить сотки листів, як з цілого стейту Ню Йорк, так і з инших міст на заході й полудні Злучених Держав, в яких проситься ґоверкора, щоби помилував Рут Снайдер. Богато з тих, що підписало петицію за помилуванням, думае, що Рут Снайдер буде першою жінкою в стейті Ню Йорк, яку стратиться на електричнім кріслі. В дійсности однак у двайцятім століттю страчено у стейті Ню Йорк сім жінок.

Ґовернор Смит назначив переслухання адвокатів в справі помилування Рут Снайдер і Ґрея на четвер, 5 січня. Загально поширюється гадка, що нема ніякої надії, щоби ґовернор Смит помилував Рут Снайдер. Помилування застосовується лише в таки случаях, коли істнуе якийсь сумнів що до вини обжалуваного. Що до Ґрея, то він рішений вже е на смерть, якою думае відпокутувати свій злочин.

16 САМОСУДІВ (ЛІНЧІВ) У 1927 Р.

ЛИШЕ В СІМОХ СТЕЙТАХ ДОПУСТИЛИСЬ МЕШКАНЦІ ГАНЬБЛЯЧОГО БЕЗПРАВСТВА.

ТОСКЕҐІ, Алабама, 1. січня. — Відповідно до записок і розслідів Інституту в Тоскеґі, було у Злучених Державах у 1927 році 16 самосудів (лінчів). Є се 14 случаїв менше як у 1926 р., а один случай менше як у 1925 р. З того числа 12 злінчованих осіб видерто з рук поліцаїв, а решту забрано з вязниці й злінчовано. Чотири зі злінчованих осіб спалено, а дві убито, а опісля спалено. У 42 случаях поліцаям вдалось запобігти самосудови. Усі злінчовані особи були Муринами. Причиною самосуду в сімох случаях було вбийство, у двох случаях намірене вбивство, у двох случаях насильство, а у 3 случаях намірене насильство; крім сього причиною самосуду в однім случаю було невідповідне поведення злінчованого.

Самосуди відбувалися у слідуючих стейтах: Арканзо три, Кентокі один, Луізіяна один, Міссисипі один, Мезурі один, Тенесі два, а Тексас один.

РІМОСА ЗАМКНУТЬ У ДЕРЖАВНІМ ШПИТАЛІ ДЛЯ БОЖЕВІЛЬНИХ.

СИНСИНЕТІ, Огайо, 30. грудня. — Джордж Рімос, звісний під назвищем „короля бутлеґерів", якого недавно увільнив суд присяглих від вини й кари за вбиття жінки, не вийде на волю. Суддя, президуючий судови лікарів душевних недуг або еліеністів, рішив, що він е божевільний і його треба замкнути в Державнім Шпиталі для Душевно Хорих. Еліеністи признали його здоровим на умі, одначе дуже небезпечним для людської суспільности задля його неморального способу думання, недостачі поняття про те, що є добре й зле, духового незрівноваження й непогамованого попадання в лють.

КУСОК МИГУНЦЯ ВДАРИВ ЛЮДИНУ.

Дня 29. грудня случилася в місті Лексинґтоні, в стейті Кентакі, небувала пригода. Пригода ся случилася Рісови Ворикови, що належить до ґаражової фірми Ворикс Бродерз. Коло опівночи дістає ся фірма телефон, що на дорозі, кілька миль від них, поломалося щось коло авта одного подорожного, і сей просить о допомогу.

Ріс Ворик сів на автомобіль та поїхав на подане місце. Працюючи коло поломаного авта, він почув нагло сильний гук, побачив світло, а від так здавалося йому, що його щось сильно вдарило. Він стратив на хвилю притомність. Коли прийшов до себе, найшов на долівці авта кусок металю, величини помаранчі. Досліди над ним показали, що се був кусок метеора, себто падаючої звізди.

ВОВКИ В ПРОВІНЦІЇ АЛЬБЕРТІ НАПАДАЮТЬ НА ХУДОБУ Й ВІВЦІ.

ЛЕТБРИДЖ, Алта. — Від ряду літ, як доносять, не було в Алберті стільки нападів койотів (степових вовків) і лісових вовків на череди овець і рогатої худоби, як теперішньої зими. Сильні морози змушують навіть койотів збиватися у великі стада і спільно нападати, хоч звичайно більшими гуртами вони не волочаться. З ріжних сторін доносять про заподіяні шкоди лісовими вовками.

РАКИ-ВЕЛИКАНИ.

В глибинах рік Амур, Усурі, Восток, а також в морі при побережах Східного Сибіру живуть раки-великани, будовою тіла дуже похожі до павуків з довгими, тонкими ногами, закінченими рівнож сильними кліщиками.

Вага самиць тої породи раків доходить до 9 фунтів, а вага самців трапляється до 19 фунтів. Ті раки видобувається сітками з дна рік і моря, готовиться їх і приправляється, а відтак продається як поживу в Китаю, Манджурії і в Кореї.

КОМУНІСТИ-ЖИДИ НЕВДОВОЛЕНІ СТАЛІНОМ.

РИҐА. — Кореспондент „Шикаґо Трибюн" доносить до свого часопису, що комуністи-Жиди невдоволені новим „політбюром" комуністичної партії. До того „політбюра" вибрано підчас грудневого Конґресу 6 Росіян, двох Кавказців і одного Лотиша. Нема в нім ані одного Жида. Лучається се перший раз після большевицької революції, що в „політбюрі" нема ані одного Жида.

Жидівські комуністи бачать у тім факті доказ антисемітизму Сталіна й його сторонників. Жидів-комуністів усувають тепер з усіх відвічальних становищ. Їх місце займають комуністи Москалі. З тої причини богато комуністів Жидів віддається під команду Троцького, хоч в дійсности вони противляться програмі опозиції. Д...ється се тому, бо уважають сталинців отвертими антисемітами.

У НІМЕЧЧИНІ ЗА БАГАТО ЛІКАРІВ.

Союз німецьких лікарів був приневолений оголосити поклики до німецької молоді, щоби не вибирала собі медичного звання. Статистика подає, що в Німеччині є під сю пору 40,000 лікарів, на 6000 більше як перед війною. 2000 лікарів, що недавно скінчили свої студії, недопущено до виконування практики в касах хорих, які є головним джерелом доходів лікарів.

ДЛЯЧОГО СОВІТСЬКА ПОСОЛКА КОЛОНТАЙ НЕ ВЕРНУЛА ДО МЕКСИКО?

Донедавна совітською посолкою до Мексика була мадам Колонтай, звісна большевицька діячка. Перед кількома місяцями виїхала вона несподівано на „відпустку" до Росії і вже більше не вернула до Мексика. Совітські ґазети пояснили се тим, що їй „не служить мексиканський воздух". Тепер виявляється, що справа малася трохи инакше. „Товаришка-посол" пробувала ширити большевицьку пропаганду в Мексику, чому уряд рішуче спротивився й коли треба було, то робив ревізії й в посольстві, виловлюючи аґітаторів. Се Колонтаїху так обурило, що вона розгнівана виїхала домів, щоби більше не вертати. Тепер, кажуть, вона, де може, там ширить погані відомости про Мексико, бажаючи в сей спосіб пімститися за свої невдачі. Таке пояснення справи дав мексиканський посол до Ґватемалі Альфонсо Кравіото.

ДОХІД КАНАДИ З РИБОЛОВЛІ.

Річний дохід з канадійської риболовлі приніс в послідному році $56,000,000 у порівнанню з $26,000,000 зперед 20 років.

Сильно починає розвиватися риболовський промисл на озері Атабаска в Альберті, де в осени побудовано цілий ряд домів і канцелярій. Звідтам відіслано вже кілька великих транспортів лосося до Шикаґо.

ТОКІО МАЄ ПЕРШУ ПІДЗЕМНУ ЗАЛІЗНИЦЮ.

ТОКІО, 30. грудня. — Отворено тут першу підземну залізницю, яка має пів милі довжини. Є се перша того рода залізниця на Далекім Сході. Взорується вона на нюйорських підземних залізницях і є забезпечена проти землетрусу. Лучить вона дві граничні стації Уено й Асакуса Парк, що є немче „Коні Айлендом" міста Токіо.

МОЖНА СПОДІВАТИСЯ НОВОЇ ВІЙНИ.

ПАРИЖ. — Відповідно до обчислень европейських часописів, находиться тепер в Европі около 20. міліонів жовнірів, вповні підготованих до війни. До згаданого числа зачислено жовнірів як в активній службі так і резервістів, пониже 30 літ, які недавно вийшли з війська. Розуміється, що серед таких обставин дипльоматам треба буде старатися про заняття для тих усіх жовнірів, або треба буде довести до війни, щоби позбутися бодай частини з них.

40 ЦИҐАНІВ ЗАМЕРЗЛО В ТАБОРІ.

ВІДЕНЬ, 20. грудня. — Віденський часопис „Штунде" одержав телеґраму з Більського Ліса, на Шлеську, що жандармерія найшла там в циганськім таборі 40 замерзлих на смерть Циганів. 30 инших Циганів треба було забрати до шпиталю з причини тяжких обморожень.

НОВИЙ СОВІТСЬКИЙ ПОСОЛ В АВСТРІЇ.

МОСКВА. — Совітським послом в Австрії іменовано Лазаря Бенчина.

ЗРІСТ ВИВОЗУ КАНАДІЙСЬКОГО ЗБІЖЖА ЧЕРЕЗ ВЕНКУВЕР.

ВЕНКУВЕР. — Згідно з оповіщеннями Заряду пристані і купецької біржі вивіз збіжжа кораблями з Венкувер в часі від 1 серпня до 15 грудня виносив 14,743,720 бушлів в порівнанню з 8,563,980 бушлів в тому самому часі минулого року.

ГР. КАТ. ЕПИСКОПИ ПРОПОВІДУВАЛИ ПО ЛЬВІВСЬКИХ ЦЕРКВАХ.

У Львові, як звісно, відбувався від кінця листопада до половини грудня собор гр. кат. епископів. У неділю, 4. грудня, як подають галицькі українські часописи, відвідали згадані епископи усі українські церкви у Львові. Вони взяли участь у вечірній відправі та виголосили проповіди зібраним вірним, що заповнили всі церкви. Канадійський епископ Будка був у церкві Успення Пр. Д. М. (Волоській), еп. Куртєв у церкві св. Петра й Павла, еп. Коциловський у церкві св. Миколи, еп. Нярадi у церкві Преображення, еп. Гебей у церкві св. Пятниць, еп. Гойдич у церкві оо. Василіян на Жовківськім.

ПОЛЬЩА Й СОВІТИ ВИМІНЮЮТЬ ПОЛІТИЧНИХ ВЯЗНІВ

ПОЛЬЩА ВИСИЛАЄ ДО СОВІТІВ 9 КОМУНІСТІВ В ЗАМІНУ ЗА 32 ПОЛЬСЬКИХ ВЯЗНІВ.

ВАРШАВА, 2. січня. — Польща й Совітський Союз згодилися з Новим Роком обмінятися політичними вязнями. Польща мала вислати до пограничної стації 9 комуністів, між ними шпіона Іліча. За се Совіти мають звернути Польщі 32 польських вязнів, яких держать у совітських тюрмах. Стацією, де має відбутися виміна, є Колосово.

Польські вязні є в більшій части жертвами т. зв. „чеки", якій ходить о те, щоби мати як найбільше польських вязнів, щоби запевнити собі виміну Іліча, засуджено за збирання військових інформацій для Совітів.

НЕ ТІЛЬКИ ОДНА НІМЕЧЧИНА Є ВІДВІЧАЛЬНА ЗА СВІТОВУ ВІЙНУ

РІШЕННЯ МИРОВИХ ДОГОВОРІВ ПРОТИВЛЯТЬСЯ ВСІМ ПРИНЦИПАМ ЗАКОНА, ПРИЗНАНОГО ЦИВІЛІЗОВАНИМИ НАРОДАМИ.

БЕРЛІН, 1. січня. — Саме тепер скінчила свою працю „Норвежська Комісія Знавців Інтернаціонального Права", яка працювала в тайні в протягу двох і пів років. Згадана комісія розсліджувала питання відвічальности за послідну війну. У своїм звіті, що виносить 400 сторін, оправдала згадана комісія Німеччину від виключної відвічальности за Світову Війну, яку то відвічальність приписує Німеччині Версайський Мир. У згаданій комісії засідали знавці інтернаціонального права 5 держав, а іменно Голяндії, Швеції, Швайцарії, Фінляндії й Норвеґії.

Крім сього згадана комісія видала оречення, що рішення, вимушені мировими договорами на Німеччині, противляться всім принципам закона, принятого цивілізованими народами. Книжку, що містить згадані заяви що до відвічальности за війну, видано наперед у німецькій мові, а видання у французькій й анґлійській мовах саме приготовляються.

БРІЯН ЗА ЩЕ ТІСНІЙШИМ ЗБЛИЖЕННЯМ ДО НІМЕЧЧИНИ.

ФРАНЦІЯ НЕ МОЖЕ ІҐНОРУВАТИ НІМЕЧЧИНИ; ВОНА МУСИТЬ АБО ЖИТИ З НЕЮ В ПРИЯЗНИ АБО ВИДАТИ ВІЙНУ.

БЕРЛІН, 1. січня. — Німецький часопис „Фоссіше Цайтунґ" наводить розмову свого кореспондента з міністром заграничних справ, Бріяном. Сей послідний сказав йому, що він сподіється, що в 1928 році прийде до ще тіснійшого наближення між Францією й Німеччиною. Над тим наближенням між обома державами працював він разом з німецьким міністром Штреземаном в протягу послідних літ.

Для Франції, на гадку Бріяна, не полишається нічо иншого до вибору, як прийти до повного порозуміння з Німеччиною, або збільшити ще більше свою армію, а се, без сумніву, доведе до нової війни з Німеччиною. „Німеччина", сказав Бріян, „е великим краєм. Тому не можна іґнорувати держави, що складається з 60 міліонів населення. Найлучшим способом поступовання побідника з побідженим є зробити собі з нього приятеля. Франція повинна се зробити як з огляду на себе так і з огляду на цілий світ".

ЛЕГКИЙ ЗЕМЛЕТРУС В ТОКІО.

АКТОРИ ЗАПЕРЕСТАЛИ ПРЕДСТАВЛЕННЯ Й ВТІКЛИ ЗІ СЦЕНИ.

ТОКІО, 2. січня. — На сам Новий Рік дався чути тут другий легкий землетрус. Деякі доми потряслися, а малі предмети поспадали зі стін і столів на землю.

У Цісарськім Театрі перервано представлення, а актори, з винимком одного втікли зі сцени. Також кілька осіб з публики вибігло на вулицю. Одначе кількасекундовий землетрус не перешкодив новорічним торжествам, що саме відбувалися по місті.

У ВАТИКАНІ НЕМА БІЛЬШЕ КАРЕТ, ТЯГНЕНИХ КІНЬМИ.

АВТОМОБІЛІ Й ТРОКИ ЗАСТУПЛЯТЬ ТЕПЕР ВЕЛИЧАВІ КАРЕТИ Й ТЯГАРОВІ ВОЗИ, УЖИВАНІ У ВАТИКАНІ.

РИМ, 2. січня. — Ватикан, тобто папська палата разом з величезними й величавими садами й подвірями, прибере тепер трохи модерніщий вигляд. Замісць величавих карет, тягнених кіньми, якими їздив папа по величезних ватиканських садах, буде він тепер виключно послугуватися автами. Також не буде у Ватикані уживатися від тепер тягарових возів, лише моторові троки. Ватикан, який належить до найконсервативніщих інституцій на світі, приймав всегда послідний усякі новости. Те саме сталося тепер і з автом. Побачили ватиканські верховоди, що цілий світ уживає автів і троків, тому мусіли вони трохи податися в своїй заскорузлости й пристосуватись почасти до цивілізованого світа. Підуть тому геть з Ватикану до музеїв усі стародавні дорогі карети, а з ними усунеться теж з Ватикану коней, а також кремезних візників, з їх довгими середновічними косами.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПОЛЬСЬКІ ЕПИСКОПИ ОБЄДНУЮТЬ.

Як тільки розписано в Польщі вибори до сойму і сенату, вся польська преса, особливо вшехпольська вдарила в дзвін на тревогу. Бо ото на їх думку Польща стоїть перед можливістю, що до нового сойму ввійде багато непожаданого, протидержавного елементу, який буде компромітувати Польщу перед заграницею, а внутрі буде її ослаблювати і розбивати. Найбільше гризло їх те, що в виборах возьмуть участь Українці в Галичині, які готові змінити польський характер сойму. Але ще більше гризе польських націоналістичних шовіністів та обставина, що польський національний табор цілком розбитий та що нема виглядів, щоби могла наступити якась консолідація.

І ото в тім важкім моменті появляється пастирський лист польського епископату в справі виборів, підписаний двома кардиналами, 4 архиепископами і 15 епископами. Той лист звертається в першу чергу проти комунізму, який „виповів війну Богови, воює з Іменем Божим, проганяє Христа з держав народів і публичного виховання, нищить семейні вузли, ширить розперезаність обичаїв, насилує особисту свободу, вільних громадян перемінює в невільників, а народ, робітника і цілий край доводить до нужди". В імени панування Христових принціпів в Польщі взивають епископи всіх виборців, що стоять на католицькій програмі, щоби не ділилися, але йшли разом, бо поділ в такій хвилі „ослаблює і зменшує католицький і національний табор, роздирає єдність і засуджує на занапащення найважніщу справу і проблеми релігійного і національного життя, а навіть долю та будуччину народу і держави".

Пастирський лист був вже від давна приготований, а появився сейчас по розписанню виборів. І в часі, коли вшехпольський табор знаходився в найбільшій небезпеці, дістає він отсе сильну підпору з боку польських епископів, бо пастирський лист став відразу підставою до консолідації польського націоналістичного елементу. А консолідація наступила не з боязни перед большевизмом, бо большевики і так не провели би до сойму якогось значнійшого числа послів, але з боязни перед національними меншостями, а головно перед Українцями, що рішилися взяти участь в виборах. І коли польські часописи коментують пастирський лист епископів, то не згадують за большевиків, але підносять саме той великий патріотизм польських епископів, які зрозуміли, що отсе важиться доля держави і в імени інтересу держави пішли обєднувати національний табор.

Голос польських епископів знайшов відразу широкий відгомін серед розбитих націоналістичних польських кол. Завдяки епископам треба вважати консолідацію вшехпольського табору за довершену подію.

НЕМА РОЗУМІННЯ ОБЄКТИВНОСТИ

Думаємо, що це природне і правильне явище, коли стараємося подавати обєктивно всі ті події, що відбуваються на всіх українських землях, особливо коли вони звязані з визвольною боротьбою за свою державність.

Найтруднійше добувати такі відомости з Радянської України. Там ізза браку свободи преси, увесь час зявляються відомости однобічні, які сприяють тільки ідеям комуністичної партії, та відповідають її практичним завданням. З другого боку вороги большевиків пускають дуже часто в світ некорисні для радянської влади відомости, які дуже часто не відповідають дійсному станови. Як не стараємося всі ті відомости, що беремо їх чи з радянських, чи з прихильних їм жерел, або навпаки, з їм ворожих, піддавати критичному розглядови, всеж таки иноді доводиться падати жертвою неправдивих інформацій.

Та мусимо зазначити, що дійсний стан життя на Радянській Україні ми висвітлюємо в статтях головне по жерелам самих большевиків. При тім не закриваємо нічого, вважаючи, що обєктивність і правда є найліпша зброя в нашій боротьбі за українську державу, та найдоцільнійший засіб національного і політичного виховання широких мас нашого народу.

Як раз саме цієї обєктивности й не розуміють ті, що стоять від нас чи то на право, чи то на ліво. Кожна з тих ґруп дбає виключно про свої ґрупові чи партійні інтереси, і з того становища подає інформації, мало турбуючись правдивостю тих інформацій, а особливо тим, що вони однобокі, вузькі. Виховані на таких інформаціях, на таких вузьких однобічних ідеях, маси читачів робляться фанатиками, сектантами, які зовсім нездатні до творчої, ініціятивної праці, а стають лише звичайною сліпою масою в руках їх проводирів.

Про нападки „Руского Селянина" з Ню Йорку, говорити не станемо, бо вони зовсім не заслугують уваги, бо їх голов[на] ціль: не випустити зі своїх рук сирітських грощей, впакованих в Дім Народного Комітету. Але возьмемо під увагу иншого рода писанину. Наші червоні виписують таке:

„Кожна партія, якаб вона не була, старається виробити в своїх прихильників сталий погляд, стале відношення до одної з суспільних кляс". Так ото думають большевики, як клясова партія, але інакше думаємо ми, що ставимо життя нації та її держави вище від окремих кляс та осіб. Державно-національному життю мусять бути підпорядковані інтереси всіх кляс та ґруп нації. Крім того сучасне життя таке, що кожна нація та держава складається з кількох окремих кляс, а не лише з одної кляси, чи партії. Інтереси цих кляс мусять бути розмежені в державі шляхом права та справедливости, а не шляхом диктатури та насильства одної кляси, робітничої, як голосять большевики, чи кляси капіталістичної, як проводять фашисти.

Стоячи на ґрунті національно-державнім, поборюємо на кождому кроці засади насильства та диктатури одної партії над всім населенням, а також всі прояви московської окупації на Україні, на які спирається радянська влада.

Але це не значить, що „Свобода" повинна „на кожному кроці вишукувати, придумувати неґативні сторони радянського союзу, опльовувати їх, називати найгіршими й найнебезпечнійшими для тої маси, яку „Свобода" заступає". Ми знаємо, що саме большевики вживають таких засобів для боротьби зі своїми політичними та ідейними ворогами. Це путь Цегельських, Назаруків, Шустакевичів та инших їм подібних „редакторів", але не наша.

Народови треба говорити правду, а не дурити його. Не треба нечесно нападати на свого політичного противника, „створюючи та вишукуючи його неґативні сторони". В тому то й полягає головна засада кожної чесної політичної боротьби і чесного політичного проводу, щоби бути чесним супроти свого противника і супроти своїх мас, а не дурити їх неправдивими інформаціями. Наша путь — це путь демократії, що начертала на своїх прапорах: свобода, рівність й братерство та право й справедливість. Колись і большевики мали першу частину цих кличів на своїх прапорах, але коли прийшли до влади й проголосили диктатуру своєї партії, то ці золоті слова стерто з прапорів. Бо кожна диктатура тримається при владі лише насильством, неправдою. Опирає свою силу не на любові та довірю мас, а на страху перед можновладцями.

Коли подаємо позитивні прояви життя на Радянській Україні, то ми це робимо з великою приємністю, бо це свідчить нам, що навіть під большевицьким обухом український нарід творить своє національне життя, навіть під страшним економічним терором він відбудовує та налагоджує своє економічне життя. Це свідчить про живучість, упертість та успіхи нашого народу на шляху до визволення його з червоного рабства, та з рабства Москви.

ЯК БУДУЄМО СИРОТИНЕЦЬ У. Н. СОЮЗА.

378.

Хвальний Заряде! — Прошу приняти від мене скромну жертву $3.00 на Сиротинець-Захист У. Н. Союза. Щасть, Боже, в доброму ділі. Ґратулюю Зарядови бажаних успіхів. — **Іл. Давидчук,** Іст Тонтон, Масс.

379.

Тов. Запорожська Січ, від. 327 У. Н. С., в Гемпстед, Н. Й.

Заходом нашого товариства відограно в нас у жовтні представленнє „Сироти". Ввесь дохід був призначений на Сиротинець У. Н. Союза, але що саме в тім часі прийшла сюди зі старого краю сумна вістка про страшну повінь і її погубні наслідки для наших родимців, то члени ухвалили з чистого доходу ($58.37), який дало представленнє, вислати $20.00 на поводян, а решту ($38.37) на Сиротинець. Крім того наш відділ перевів ухвалу, що кождий член має на слідуючім мітінґу зложити на Сиротинець по 1 долярови, а також устроїти на сю ціль якесь таке підприємство, щоби були малі кошти а добрий прихід. Одним словом — члени нашого товариства дуже дбають про те, щоби наш проєктований захист для українських сиріт став як найскорше довершеним фактом.

Член 327 від. У. Н. Союза.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

В. З., Скрентон, Па. Чому Ви не можете відповідати свому противникови в культурний спосіб, а тільки лаєте? Такого письма ніяка ґазета містити не може, коли має пошану до своїх читачів. До того не пишіть, що це „підла брехня", що кажуть, що Ваш священик посилає збірки до рутенського епископа, бо це правда. Читайте епископські викази, а переконаєтеся.

С. Ю., Бофало, Н. Й. Такого письма оголосити не можемо.

П. Ковальчик, Лінден, Н. Дж. Присилайте дальшу частину з „Дещо для науки". Буде краще, коли друкувати мемо без перерви.

Т. С., Гемилтон, Канада. В нас йде всьо по черзі. Таких збірок як Ваша маємо сотки і всіх на раз годі помістити.

П. Л., Детройт, Миш. Допись одержали, але нема ґазети, про яку згадуєте. Перешліть її, щоби можна в ній зорентуватися.

СПРАВЛЕННЯ:

В ч. 295 „Свободи" пропущено в жертвах з хрестин з **Клівленд, О.,** по $1: Михайло Сорочак, В. Кавінський, Павло Корпан. Жертви переслав В. Репужинський.

ВИТИНКИ З ҐАЗЕТ НАДІСЛАЛИ:

М. Канюк з Міннеаполіс, Мінн., М. Петрівський з Сен Луіс, Мо., Н. Скрипець з Нюарку, Н. Дж.

НОВОЧАСНИЙ БИЗНЕС І ФАБРИКА.

Хоча бизнес у своїм історичнім розвою перейшов через кілька степенів, поки осягнув теперішний високий степень розвою, то все таки не треба собі думати, що нова форма бизнесу стерла безслідно з лиця землі старі форми.

Ні. Ще й нині ми можемо бачити останки давних бизнесових систем. Так звана домашня система ще й нині не перевелася зовсім, ба навіть бачимо її оживленне в так званих „светшапах". Знова рукодільна система живе й досі в кравецьких та шевських робітнях.

Всеж таки се все тільки виїмкові появи, бо на загал світ нині робить бизнес через фабрику.

Фабрична система полягає в тому, що товари виробляється в фабриках, себто великих варстатах з удосконаленими, дорогими й скомплікованими машинами. Працюючі там робітники достарчають робучої сили. Наряддя, приміщення для наряддя, сировець, — все те дає підприємець. Підприємець займається організацією виробу: він має роздобути землю під фабрику, фабрику, машини, сировець, наняти робітників і відтак продати товар.

Фабричне вироблюваннє товарів розвивалося рука об руку з розвоєм перевозових средств, зелізниць, автів, кораблів, літаків тощо. Завдяки високо розвиненому перевозови фабриканти стали виробляти товар для покупців, що живуть далеко від фабрики. Значить, фабрикант став продавати товари для великого числа людий. Як то кажуть, його ринок збуду зріс. Отсе є дальша головна прикмета нинішного бизнесу: виробливання товару для збуту серед великого числа невідомих ще покупців.

Через те в нинішні часи хто не розуміє фабричного виробливання, той не розуміє засад нинішного бизнесового життя.

Пісня й праця — великі дві сили!
Їм я до скону бажаю служить;
Ними лиш зможу й для правнуків жить".

І. Франко.

В. Кедровський.

1917 РІК.

(2)

Між иншим все частійше й частійше чулися не лише серед салдатів, але й серед молодшого офіцирства голоси, що як тільки війна скінчиться, то не треба демобілізуватися, а виступити армії з домаганнями змін форми державного устрою в такому напрямку, який забезпечив би найщирше народоправство та перевів найголовнійші соціяльні реформи, що в першу чергу передалиб в руки селян землю. В якій формі мусіло виявитися це домагання та який політичний і суспільний устрій має воно принести, все це не було скристалізоване. Кожний уявляв собі Росію по проблемі тої політичної групи, або партії, під впливом якої він находився. Для нас, „мазепинців", було ясно, що ми мусимо добувати собі автономію, але ні розміри, ні форма тої автономії теж не були для всіх нас однаковими. Здавалося, що наша автономія буде мусіти відповідати загальній всеросійській перебудові і чим повнійша й ширша вона буде, тим більше ми зможемо з неї скористати.

* * *

Двацятого березня в годині десятій рано по дорозі на станцію виїхали ми на горб, з якого стало добре видно „Скіноси". Бачимо, що над стаційними будинками маячить великий прапор, здається, червоного кольору. Горячково хапаю за далековид. Дивлюся — і очам своїм не вірю.

Так! Червоний прапор.

Невже баба сказала правду!?

Повним ґальопом пробігли ми ці зодві версти, що ділили нас від стації, не звертаючи уваги на те, що грязюкою обдавали ми один другого так, що не тільки наші коні були цілком забрьохані, але й у нас самих на черкесках, папахах і обличчю не осталося чистого місця.

Підїздимо до стації.

Крім червоного прапора на двірці, та поодиноких залізничників з червоними стрічками, все було по старому: спокійно й діловито.

Заходимо до вартового стації. Питаємо його поспішно: Що нового? Що значить червоний прапор? Чи справді революція та який тепер уряд у Петрограді? Він здивувався, що ми не знаємо того, що в Петрограді є вже новий уряд, що там міністром шляхів якийсь член державної думи Бубліков, який прислав їм телеграму про те, що він „захопив" міністерство. Крім нього в уряді є ще хтось, кажуть: Родзянко, князь Львов, тощо. А зрештою він і сам докладно не знає, що там сталося.

Попросили показати телеґраму.

Дескільки разів перечитуємо й чомусь дивно-незрозумілою здається вона, хоч і зовсім ясна. Читаємо, а рядки та літери в очах так і стрибають...

Не вже це сталося!?

В десятий раз перечитавши, робимо собі копію: „Железнодорожнікі! Старая власть, создавшая разруху во всех областях государственной жізні, оказалась безсільной. Комітет Государственной Думи, взяв в свої рукі оборудованіе новой власті, обращается к вам от імені отечества: от вас тепер завісіт спасеніе родіни. Двіженіе поездов должно поддержіваться непреривно с удвоенной енерґіей. Страна ждет от вас больше чем ісполненіе дома — она ждет подвіґа. Слабость і недостаток технікі на руcской сеті должна бить покрита вашей беззаветной енерґіей, любовью к родіне і сознаніем своей ролі транспорта для войни і благоустройства тила. Член Государственной Думи, Бубліков". — Такий зміст був цієї телеграми, що перша сповістила всю Росію про поваленя царату.

Ясно, що у Петрограді сталося щось надзвичайного. Але чому ми, армія, нічого не знаємо?

Підїздимо до штабу дивізії. Все спокійно.

Як і раніше, вартовими стоять на своїх місцях „кабардинці".

Заходимо в штаб.

— Ну, що нового чути? — питаємо штабового урядовця.

— Та покищо нічого.

І оце „покищо" було перше для нас офіціяльне повідомленне, що дійсно щось сталося.

Іду до начальника штабу. Даю йому звичайний доклад. Звичайна відповідь. Звичайні розмови, запитання, розпорядження. Врешті я не видержав і запитав:

— Чи вам відома, пане полковнику, телеграма члена державної думи Бублікова до залізничників?

— Так, відома. — Але ви не придавайте їй особливого значіння, бо у нас урядово нічого не відомо. Жадних про це наказів армія не має. Неофіціяльно вам скажу, що у Петрограді стався державний переворот. Государ імператор відрікся престола й тепер влада знаходиться в руках комітету Державної Думи. В усякому разі ви обережно підготовте своїх скорострільщиків до приняття офіціяльного повідомлення, щоб не вибухли якісь ексцеси.

Ця розмова мене захвилювала з новою силою.

Таки сталося! Що це нового принесе нам?...

Страшенно хочеться знати більше; хочеться знати все, докладно. Як?... Хто?... Чому?... Ізза чого і т. д.

Вийшовши з кабінету начальника штабу, я зараз же поділився моїми інформаціями з офіцирами своєї команди.

Ідучи до дому, ми вклали собі плян підготовки нашої команди до вислухання наказу про відречення імператора та про революцію.

Треба бути обережним, бо невідомо, чи на „радощах" скорострільщики не зроблять якихось вибриків, тим більше, що склад моєї команди був занадто ріжноманітний. Головний елемент в ній становими Українці з криворіжських майнерів, компанія „ахова", як кажуть про них. Не меньше „аховою" компанією були двацять Абреків*) з бувших „Зелімхановців**); та й инші Осетини можуть теж викинути якунебудь штуку. Або почавши ріжні „дебати", сварки то що, легко дійдуть до кинджалів. До сього часу було в команді все дуже добре, бо всіх їх твердо тримали в їжакович рукавицях і тому карність і послух їх були бездоганні. Звичайно, доведеться робити так і далі, — вже в імя революції ці рукавиці ще більше стиснути.

Ясно-ж одно, що поки не буде виявлений і установлений твердий авторітет нової верховної влади, треба нам у низу своєї влади не випускати з рук, а навпаки, зміцнювати її, оперуючи іменем революції, волі народу, влади „самого народу" то що, аби не допустити до упадку карности у своїй скорострільній команді.

Вернувшись, я негайно вислав у Бендери свого командного писаря дістати одеські ґазети за останні два тижні. Тим часом, поки ґазети наспіють і ми самі добре зорієнтуємось, треба не показувати виглядом своїм людям, що щось сталося, але обережно прощупати ґрунт, на якому найліпше булоб їм виявснити петроградські події.

Треба сказати, що завдання це було надзвичайно важке. Найголовнійше питаня для кождого салдата чи скорострільщика, звичайно, буде: Ну, а якже з війною? Мир, чи війна далі? — Коли мир, то нема, мовляв, чого далі тягнути цю тяжку службу й треба думати про демобілізацію, відпустки, тощо. Коли-ж війна, то на якого чорта революція? На що мені та земля, коли мене убють, або скалічать? — такі думки снувались в головах тих, що знали салдатську масу. І питання ці незабаром довелося почути не тільки мені від своїх скорострільщиків, але й почули їх всі ті, що були безпосередно зі своїми жовнірами в окопах, чи касарнях.

Нарешті привезли ґазети...

Руки трясуться, розгортаючи їх... Так!... Дійсно так!...

Перечитуємо у десяте останній маніфест Миколи Другого й сльози радости запливають очі... Щось підступає до горла і давить у ньому... Хочеться плакати з радости... Хочеться бігти на вулицю, витати всіх з празником волі...

Здійснились мрії!

Годі далі таїтися зі своєю українською свідомостю.

Годі далі з обережністю висловлюватись серед своїх товаришів, навіть тих, що належать до категорії „красних".

Тепер можна сміло йти до салдатів. Можна сміло, не боючись державної зради, зясовувати їм свої бажання, питати їх за потреби й прагнення.

Але що відповісти їм на перше питанне: для чого війна? І, чи буде тягнутися вона далі?

Може хтонебудь зможе легко дати відповідь на се питанне; той, хто захоплений ідеєю великоросійського імперіялізму, ідеєю приєднання Галичини до Росії, ідеєю панування над Царгородським проливом, ідеєю „водружіть" хрест на святій Софії...

Для мене-ж і для инших офіцирів, товарищів по команді, свідомих Українців, ідеї ці зовсім чужі. Навіть, більше того, ворожі, особливо у питанню Галичини.

Росія там уже панувала трохи й показала, що вона несе на своїх багнетах повне нищенне всього нашого національного огнища.

Защо бються наші Українці, Осетини, Кубанці, з яких у мене складається команда?

За „єдиную неделімую"? За панування над ними й далі страшного, жорстокого московського пана-хама? Хіба за це?

Що тепер сказати своїм людям? Яку ідею поставити перед ними, за яку вони мусять і далі класти свої голови?

Старе „мачать і не разсуждать" упало.

„За вєру, Царя і Отечество" також відразу загубило своє значіння, загубило й без того невеликий змисл.

За „віру"? — так віра-ж не вимагає убивства? Наша віра, навпаки, забороняє його, та й ніхто їй не загрожує, бо минули часи, коли один народ намагався накинути мечем свою віру другому. Дикі часи релігійних провокацій для християнства, часи хрестоносних походів уже давно минули.

(Дальше буде).

*) Абреки — дике, розбійниче племя кавказьких горців.

**) Зелім-Хан — відомий атаман розбійничої банди перед війною.

Поки дурень надумається, то ярмарок скінчиться.

(Еспанське прислівя).

П. Ковальчик.

ДІВЧАТАМ В АЛЬБОМ.

I.

Не красу твою ціню я
...е стать гнучку люблю я,
Молоде дівча, кохане —
...душі твоєї силу,
...рця запал, мову щиру!
...о краса твоя минеться,
...ай стать гнучка зігнеться —
Лиш душі твоєї сила,
...ерця запал, мова щира,
Молоде дівча, не звяне!
...ришталь серця молодого,
Ясний, чистий і правдивий
Довго в щастю ме блестіти;
...деалу богатого
...браз дійсний і всесильний
...душі ме вічно жити;
...е святої нам ідеї:
...іну, волі і надії
...анець буде ясніти —
Поки чар, любов і правда
...душі твоїй прекрасній
...но, гордо муть горіти!

II.

...добре я це знаю
...ерцем відчуваю,
...екрасная роже весни,
...любо ти мрієш у сні;
...серцем ти долі шукаєш;
...ать зіроньку щастя бажаєш;
...вічно лиш нудиш
...цім світі, тай тужиш:
...чимсь так великим,
...ятим і далеким;
...темної ночи,
...кривши ці очи,
...жаної долі питаєш,
...криком розпуки ридаєш:
„Деж путь призначіння?"
Кажда світа слави
...нить, притягає!
...огацтво і лаври
...ехом спокушають!

Життя насолода,
...ий тон в серцю грає,
...ай промінь любови
В душі пригнітає!

...ож глянь в днину ясну,
Богату, прекрасну —
Як цвітом природа
...ся пишиться, горда;
...расу, насолоду,
...покій і погоду
В замучені серця,
В напружені нерви
Бальзамом вливає!
Бо з цвітів цих красних,
Так любих, коханих,
Розвинуться плоди —
Богатії плоди!

Рости, гарна роже,
Богато і гоже,
Красуйсь любим цвітом,
Радій своїм світом;
В природи богацтві
Спізнай своє щастя:
Цю відповідь ясну,
Сильну, непогасну —
В ній путь призначіння!

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

УСУВАЮТЬ „ТРИЗУБ" З ЧИТАЛЬНІ.

Від виділу читальні „Просвіти" в Богородчанах, в Галичині, одержав я лист, з якого подаю деякі важніщі виїмки, цікаві для американського українського загалу. І так виділ читальні пише між иншим: „Може Тобі і відоме наше життя під польським панованням. Думаємо, що й там подають про се часописи. Пригадуєм Тобі тільки, що в нас, в салі Народного Дому висів знак Соборної України (Тризуб). Якось несподівано придивилась „паньства поліція", що він там висить і казала зняти те страшне знамя, мовляв, Тризуб се герб укр. земель, а тут є тільки Польща, тому годі його мати на стіні. Ми робили рекурс до міністерства й писали, що й за Австрії в польських товариствах висіли рівнож воєводи, що боролись проти Австрії й ріжні польські вірли, знамена польської державности, але параграф твердший від совісти польського міністерства. Польська поліція сказала, що це небезпечне знамя, тому годі; тут і сам Пілсудський нічого не поможе, хоч і він, як здається, рівнож таке саме сказавби. Наш Народний Дім уважають за якийсь революційний осідок і біда тому, хто переступить поріг сього дому. Та де більша заборона, там лучше гартується душа людини. Ми працюєм дальше, очікуючи „свого завтра".

„Як відомо Тобі з часописів, нашу Зах. Україну навістило страшне нещастя, хмароломи й гурагани. Саме наше місто не потерпіло так дуже, хиба що ріка обірвала трохи байцарам береги й забрала вільхи, але за те села як Ляхівці, Старі Богородчани, Скобичівка, ціла Солотвинщина й Грабовець потерпіли дуже. Серединою Ляховець плила ріка, як також і через Грабівці.

„Усюди збирають збірки на потерпівших від повені.

„Самі Богородчани не змінились богато, хиба що намножилось тут безліч всяких урядів, які стягають ріжні податки й додатки до них. Ті послідні то й найгірші, бо сам виділ повітовий наложив собі аж сто відсотків від податків. В місті зачали будувати хідники; були в нас і вибори до громадської ради. Побідили Жиди з Поляками, так, що наших є лише третина. Бурмістром є Поляк лікар Маховський.

„Послідними днями почалась слота; се відай останній „дар Божий" на бараболю. Не дасть вона нам їх зібрати й наша бараболя зігниє або зїдять її миші, бо їх намножилася сила безчисленна. Оттак вкоротці представили ми наше життя-буття в нашім загумінку. Кінчимо наш лист і складаємо щиру подяку за память про нашу читальню та бажаємо Вам всім щасливо повернути у рідні сторони та діждатися разом з нами

„Свого воскресення й освобоження".

М. Яворський з Нюарк, Н. Дж.

—o—

ДОБРЕ, ЩО В НАС ЗАГОВОРИЛИ ПРО БИЗНЕС.

Коли в нас ще не беруться як слід до бизнесу, то добре, що хоч говорять про него. Бо вірю, що й з тої мови щось вийде. Бо хоч пізнаємо причини, чому саме Українці під оглядом бизнесовим так дуже остали позаду.

Бо біда тому не винна. Греки прийшли з Европи до Америки такі самі бідні як ми. А дивімся, де ми а де вони. По всіх містах можна їх подибати і на найкращих вулицях мають свої стори. Збереться їх двох трох до купи і торгують. А які у них кооперативи. Вже міліонами обертають.

А в нас все ще почуєте: Та де там Іванови до бизнесу. Йому біга і шуфля. З такими поглядами далеко не зайдемо. І не поступимо один крок дальше, як не навчимося своїх людей попирати. Бо як знаю такий випадок: Є собі український будівничий, який є членом Українського Народного Дому і української церкви та добрим Українцем. Але наші чесні Українці, кобби здорові, дають будувати доми польським і жидівським контракторам. Навіть Народний Дім дають направляти чужим, аби не свому.

А чи так повинно бути?

Мене особливо зацікавила справа кооператив. Такі кооперативи повинні бути в кождій нашій громаді і я певний, що вони розвивалися би прекрасно. Треба тільки ще більше про ті справи писати, бо в нас треба довго довбати, заки зрушиться загал.

Ф. Дюк,
Міннеаполіс, Мінн.

—o—

ХТО НАВЧИВ МЕНЕ ПОЛІТИЧНОЇ ОРІЄНТАЦІЇ.

Нарікають люде, що нема в нас згоди і такої одної політичної лінії, якої держався би один нарід. Кажуть, що один тягне до ліса а другий до біса. Один до Москви, а другий до Варшави. І от маємо звичайних народних зрадників, або по галицькому хрунів, що запродались Москві чи Варшаві, але маємо і других ворогів, що при помочи червоного і чорного інтернаціоналів, дорогою Москви і Риму прибивають в нас державно-самостійницькі ідеали.

Я скажу, що й мені нераз не всьо було ясним. І я нераз хитався, блукав і шукав. Але до певної рівноваги допровадили мене твори наших національних ґеніїв, Тараса Шевченка й Івана Франка. Читаймо їх а там не знайдемо ніякого баламуцтва. Як на долоні виставлений там наш соборницький визвольний шлях. У їх творах знайдемо ті ролі, які відограла Москва, Варшава та Рим. З їх творів наберемо зрозуміння, що нам не треба дурити нарід надіями на соціяльне чи релігійне міжнародне обєднання. Нам треба числити тільки на наші власні сили.

В. Дроботій,
Ню Йорк.

—o—

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Дня 20-го грудня сього року зійшов у могилу один з визначніших Українців в Клівленд — Константин Стадник, член братства св. ап. Петра і Павла, від. 102 У. Н. Союза.

Зійшов у могилу спокійно, як спокійним було його життя. Покрила земля його знеможене тіло, одначе не закрила діл його й праці, якої так богато довершив покійний при розвитку української кольонії в Клівленд, і піднесенню українського імени серед чужинців.

Будучи згідливої вдачі, покійний все потрафив переконуючими словами і примірóм притягнути своїх знакомих до організації. Великі заслуги положив покійний при організованню братства і відділу У. Н. Союза, до якого сам належав з цілою своєю родиною, а найкращим доказом, як цінено його працю, се факт, що був секретарем свого братства через повних десять літ. Обняв він уряд секретаря в найкритичнійшій добі Союза, по переведенню платничої системи.

Праця в користь У. Н. Союза не спиняла його від інших народних обовязків. З другими свідомими людьми основав „Спілку Будівельно-Пожичкову", якої директором був двома реченцями, а, яка то спілка зросла в міліонову українську банкову інституцію.

І на сьому праця його не устає. Майже власними силами закладає корпорацію „Українська Пекарня", якої завідателем був до часу, доки не запевнено екзистенції тоїж корпорації. Крім сього працював коло Української Спілки, Українського Народного Дому — і всюда можна було бачити його безінтересовну працю. Одначе, як часто лучається, то українському народному робітникови дуже рідно віддають признання і пошану за його працю за життя. Подібно й покійний не зазнав признання своїх заслуг за життя.

Хай хоч по смерти клівлендська громада спімне з признанням вчинки свого члена і згадає його „не злим тихим словом".

Земля йому пером.

Л. Л.

ЖАРТИ.

Ощадна господиня.

Чоловік (хвалиться): Моя жінка дуже ощадна. Коли я зношу вже який одяг, то перероблює для нашого найстаршого сина, потім для молодшого, а вкінці робить з нього пелеринку для пса. Щойно тоді, каже, можна заплатити, приходять скарги і я плачу.

Він (огірчено): Ви інакше сказали би мені, пані, колиб я був богач і закидав вас тисячками.

Вона (злобно): Може бути, але лише тоді, колиб мене ваші тисячки так покрили, щоби я вас не могла бачити!

—o—

— Чи ви також маєте гостей не в пору?

— О, на це маємо добрий спосіб. Кажемо тоді нашій дочці сідати до фортепяну і грати.

—o—

Діти розмовляють чим хто з них буде, як виростуть.

Олесь: Я хочу бути генералом.

Богданко: А я кондуктором трамваю!

Олесь: То я буду більший пан ніж ти.

Богданко: О ні! бо як я задзвоню, то ти мусиш уступитися мені!

—o—

Жінка (до чоловіка: Правда, що ти ще ніколи не жалував цього, що оженився зі мною.

Чоловік: Правда, але ніхто не хоче вірити мені.

—o—

— Чому той Гольдштавб такий дурний! Так обвішує свою жінку брилянтами, як би Бог зна яку красуню!

— Він зовсім не дурний, він мудрий! Вдома брилянти міг би йому хтось украсти, а його жінки навіть і з брилянтами ніхто не відважився би вкрасти.

—o—

В офісі адвоката:

Жінка: А ця шнурівка що робить у твому офісі?

Чоловік (адвокат): Бачиш, серенько, то одна клієнтка показувала мені наслідком невірности свого чоловіка зболіле серце.

Остап Пальчак.

КОМАРІ.

(Гумореска).

Дикий кабан лежав неспокійно на збочі серед кропиви. Недалеко був дубовий ліс, а з другого боку простягався безмежний бесарабський степ і синіла ріка.

Дикий чабан струснувся. Підвівся трохи, наслухував, підняв рило вгору і вітрив на всі боки. У воздусі не чути було нічого підозрілого.

Сонце щойно недавно зійшло, але вже пекло добре на збочі. Хоч май вже був зачався, дерева давали ще дуже мало тіни.

Нараз кабана окутала якась сіра хмара. Але ця хмара ворушилася, лазила поміж щітиною, ба він чув, що щось чимраз страшніще кусає його в уха, в ніс, черево, лаби. Відчував страшний біль. Кидався на всі боки, щоби зігнати зі себе страшних кровопийців. Рохкав злісно, метнувся в кущі, але все дарма. Комарі сильно впилися в найвразливіші части тіла. А як кабан показався лише зпоміж корчів, обпала його ще більша хмара комарів, оводів і інших комах. Цієї весни завдяки теплові розмножилося їх дуже богато. Укушення комах доводили кабана до бішености. Крутився карбульцем, качався по землі, виривав іклами коріння, порол землю, шпурляв сухим листям угору. Та все дарма. Ці небезпечні комахи нераз закусали на смерть не одну рогату худобу. Кабан кинувся у ліс. Пігнав у вузку яругу, зарослу папоротями. Але комарі таки не кидали його. Лізли в морду, в ніс, в очи.

Чим вище підходило сонце, тим більші муки терпів кабан. Рани від укушень напухали, пекли. Кождий рух справляв йому страшні терпіння. А воздух аж стемнівся від комарів. І всі вони кидалися на мученого звіра. Нещасний вже аж задеревів із болю.

Як сонце вже піднялося високо, почув позад себе якийсь гамір. Хотів нюхом пізнати, чи не грозить йому небезпека, але запухлий ніс не занюхав нічого. А там далі знімався дим і стелився аж сюди. Хмара комарів рідшала.

Дикий кабан почув рохкання безрог. З трудом піднявся, хотів утікати, але ноги не служили йому — опав знову на землю. Сопів із умучення. Та ось показалося стадо домашніх безрог.

Окружили дикого кабана, форкали, рохкали, сопіли. Наче милосердилися над нещасним.

Нараз роздалися людські голоси. Наполоханий кабан щераз зірвався, хотів утікати, але безроги не пускали його, обступали ще тісніше. Кабан знову впав на землю.

Надійшло двоє дітей, пастушків тих безрог; хлопець і дівчина. Хлопець ніс горіючу губку. Як побачив, що свині задержалися тут у долині, поклав губку на землю і насипав на неї сухого листя. Почав стелитися дим. Дівчина, трохи старша, мала горнець у руці. В горшку була мазюка. Мачала в неї ганчіркою й натирала безроги попід черево, по ногах. Комарі покидали тепер безроги. За дітьми йшли два великі вівчарські пси.

Оден пес підняв ніс угору, став вітрити. Підбіг, старався передістатись до дикого кабана. За ним пустився другий пес. Але безроги не пускали собак, бо думали, що пси на них так гавкають.

Тепер і діти запримітили дикого кабана.

— Дивися, яка велика свиня! Чия то може бути? — сказала дівчина.

Хлопець підійшов ближче.

— Таж то не свиня! То дикий кабан! Дивися, які в нього страшні кливаки!

Кабан намагався підняти, але за кождим разом падав на землю.

— Знаєш, той кабан мусить бути хорий, — запримітила дівчинка.

— Е, що хорий, — відповів хлопець. — Чи не бачиш, як муха скусала його? То тому, що він не намащений мазюкою.

Діти відважилися підійти ще ближче до дикого кабана.

— А не вкусить він? Він такий страшний! — сказала дівчинка.

— Колиб хотів тебе вкусити, дам йому раз дрючком по голові! — сказав сміливий хлопець.

Кабан поводив уже ледви головою і клацав страшними зубами. Діти не були боягузи. Вони вже змалечку пильнували стада безрог і овець, ночували у полі.

Дівчина, заспокоєна братом, наблизилася до дикого кабана і стала мастити його мазюкою по хребті. Він дав спокійно робити це зі собою, бо був цілком ослаблений, а інстинктовно відчував, що мазюка приносить йому полекшу та що мухи вже так не мучать його. По хвилі дівчина вимастила дикого кабана так як і інші безроги.

Полежав іще трохи, а вже чув, що сили вертають йому помало. З голоду став рити землю. Піднявся на ноги.

— Яка то велика свиня! — говорили діти. — Але така худощава; як би так підгодувати її!

До самого заходу сонця кабан держався разом із безрогами. Безроги і собаки не пускали його. Під вечір гнали діти безроги далі, де була колиба і загорода для свиней. До неї заганяли безрог. Кабан боявся вязниці. Але не міг нічого вдіяти. З обох боків стояли діти, а собаки також добре шарпали його. Вкінці вдалося загнати кабана у загороду. Діти пішли у колибу. Дівчинка розпалила огонь, наставила воду на мамалиґу.

Діти самі не пильнували череди. З ними був і їх батько, але він відїхав конем додому за харчами.

На другий день діти випустили безроги. Між ними визначався високий дикий кабан. Він усе ще був ослаблений, чув ще отрую в тілі з укушень. Але вже, як котра безрога вдарила його не хотячи, піднімав рило у гору і розганявся до неї кливаками. Час до часу намагався вирвати з чужого собі стада, але за кождим разом припадали до нього собаки і він мусів понехати свій намір. Поглядав уже лише злісно на дітей і на собаки. Але як дівчинка підходила до нього і мастила його мазюкою, він знову вспокоювався, бо біль його лагіднішав. Але все ще держав голову, начеб готовився до наступу.

Де безроги довше задержувалися, діти зараз згортали сухе листя і ріще і запалювали огонь. Безроги тиснулися у дим. І дикий кабан пізнав уже також, що в димі мав спокій перед комарями. Коли діти розмовляли або співали, кабан неспокійно ворушив ухами. Людські голоси все ще були для нього чимсь страшним, що заохочувало його до втечі.

Чим більше кабан приходив до сил, тим лютійший ставав він, що мусить похожати разом із свиньми. По тім поглядав у сторону дітей і знову вспокоювався. То не була вдячність, але все таки щось похоже на вдячність, що відповідало його дикому інстинктові.

На другий день так коло полудня діти знову пігнали безроги до загороди, бо вже мав приїхати батько. Щойно загнали стадо, надїхав батько. Собаки забрехали, як почули тупіт кінських підков, вибігли на стрічу господареві, погавкуючи радісно.

— Дивися, тату, яку ми найшли велику безрогу! — хвалилася дівчинка.

Батько глипнув у загороду і скрикнув із переляку і здивування.

— То не свиня, то дикий кабан! А якжеж ви зловили його і де ви найшли його?

Діти на випередки стали розказувати, що дикий кабан, геть скусаний комарями, лежав у потоці, не міг навіть ворухнутися і лишився з безрогами.

Батько підійшов близько.

— Так, так, він геть скусаний, бомблями обсипало його і кров повиступала. Але як прийде до сил, то втече!

— То треба його впняти! — радив хлопець.

— Впняти — то шкода! Він розірве всякий посторонок. Треба його замкнути.

Гуцул подумав хвильку.

— І та загорода за слаба для нього, він її рознесе кливаками. Треба скоро збити хлів для нього.

І він узявся зараз до роботи. Затісував гостро сильні дрючки і вбивав їх навколо у землю, потім переплітав пруттям, щоби не розходилися. Стайня була скоро готова. Від загороди лишив невеличкий отвір. Тепер треба лише було загнати кабана до цієї вязниці. Батько і діти взяли здорові дручки у руки і наганяли кабана, коли він із іншими свиньми хотів вийти на волю. Довго це тягнулося, вкінці таки кабан лишився сам один у загороді. Тепер він занепокоївся, переходив із одного кінця загороди у другий. Щітина на хребті наїжилася йому, був готовий до наступу. І все як на нього покрикували, кабан рохкав люто, вертівся неспокійно. Ніяк не давався загнати до дверцят вязниці. А вони всі три вимахували дрючками, припирали все більше кабана. Кабан поглядав на дітей, наче питався, чи то ті самі, що ще так недавно зробили йому стільки доброго. Похилив голову наче розчарований.

Вороги загнали його вже до самих дверцят. Ще раз тільки кабан сердито, закланцав грізно зубами, а потім зирнув на дітей, начеб у них шукав помочі. Але діти також безупину наступали на нього з гострокінчастими дрючками тай голоси їх не були вже такі лагідні, як передше.

Ці люде були вже лише його ворогами. Зібрав усі сили, подався кілька кроків назад. Та зарз розігнався з усієї сили. Заки ще господар міг спамятатися, дикий кабан вдарив головою у пліт. Кілля і пруття закрутилося у воздусі — кабан опинився на волі. Пса, що кинувся за кабаном на вздогін, — підкинув кливаками високо у воздух. Ще трохи і кабан пропав у лісі. Господар із переляку стояв на місці наче прикований, глядів за утікаючим звірем. Не міг промовити ні словечка, а як кабан зник у темному лісі, господар із переляку і здивування лише перехрестився.

ЗВІТ УКР. ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМІТЕТУ ДОПОМОГИ ЖЕРТВАМ ПОВЕНІ У ЛЬВОВІ.

Стан з дня 26. XI. 1927.

ВИКАЗ

жертв зложених через Українські Повітові Комітети допомоги жертвам повені і розділених за посередництвом Українського Центрального Комітету допомоги жертвам повені у Львові.

Ч.:	ПОВІТ:	Збіжа кг.	Муки кг.	Бараболь кг.	Міхів одежі	Замітка.
1.	Бережани	10.100		275.905		В цім УПК. Ходорів 150 сотнарів збіжжа.
2.	Бібрка	54.786		136.462		
3.	Борщів	8.790		29.820	4	
4.	Броди			58.800		
5.	Богородч.	80		750		
6.	Бучач	22.474		44.938		
7.	Городок Яг.			23.890		В цім УПК Янів 18200 сотнарів бараболі.
8.	Калущ	650				
9.	Камінка стр.	2.777		18.665		
10.	Копичинці	27.530		25.470		
11.	Львів	23.483		109.272	20	
12.	Мостиська	7.535			3	
13.	Надвірна	630				
14.	Перемишль	957		1.963		
15.	Перемишл-и	10.530		10.040		
16.	Підгайці	11.400	200	12.500		
17.	Рава руська	20.800		40.380	3	
18.	Радехів	15.274		117.000		
19.	Рогатин	30.390		10.270		
20.	Скалат	14.900		33.760		
21.	Сокаль		9.600	57.740		
22.	Ст. Самбір			5.881		
23.	Станиславів	7.519		10.000		
24.	Тернопіль	26.729		228.190	4	
25.	Теребовля	23.042		59.140	2	
26.	Товмач	44.545				
27.	Чортків	14.170		34.210		
28.	Збараж	16.980		11.465		
29.	Зборів			90.080	2	
30.	Золочів	600	3.917	36.769		
31.	Заліщики				3	
32.	Жовква	7.000		4.000	2	
	Разом	363.671	13.717	1,487.360	43	

Крім цього позістає до розділу:

Збіжа 16 вагонів, бараболі 73 вагонів, одежі 6 балів.

Стан з дня 26. XI. 1927.

ВИКАЗ

дарів розділених за посередництвом Українського Центрального Комітету допомоги жертвам повені у Львові, потерпівшим в повітах:

Ч.:	ПОВІТ:	Збіжа кг.	Муки кг.	Бараболі кг.	Міхів одежі
1.	Бібрка	15.000			
2.	Богородчани	80		18.950	
3.	Долина	7.700	200	25.410	2
4.	Дрогобич	8.000		2.710	7
5.	Калуш	28.973	2.000	187.230	7
6.	Косів Кути	145.816	9.600	447.718	16
7.	Ліско			35.220	
8.	Надвірна	7.363		150.824	3
9.	Перемишль	957		1.963	
10.	Рогатин	15.000			
11.	Самбір	13.135		49.920	2
12.	Снятин	3.500		12.500	
13.	Станиславів	10.901	1.917	124.160	4
14.	Стрий	37.720		70.880	
15.	Ст. Самбір			5.881	
16.	Сянік	21.766		113.505	
17.	Товмач	13.830		41.320	
18.	Турка	8.030		82.222	9
19.	Жидачів	24.800		115.247	
20.	Львів Захоронка			1.700	
	Недобір	1.100			
	Разом	363.671	13.717	1,487.360	43

Стан з дня 27. XI. 1927.

ЗВІТ КАСОВИЙ.

Зложено в Центробанку на книжочку ч. 8165 в золотих:

ПРИХІД: 43.948.48

РОЗХІД:

Уділено допомоги: Пов. Косів	9.000.00	
„ Стрий	2.000.00	
„ Калуш	2.500.00	
„ Турка	1.000.00	
„ Жидачів	1.000.00	
„ Станиславів Галич	1.000.00	
„ Дрогобич	500.00	
„ Надвірна	500.00	
„ Товмач	500.00	
„ Долина	250.00	
Порто за висилку грошей	44.20	
Закупно мішків на збіжжа	280.00	
Зворот мильно вплачених	50.00	
Адміністрація перевіз збіжжа фірами	1.500.00	20.124.20
Позістає до розділу золотих		23.824.28

Зложено в Центробанку на книжочку ч. 8166 в долярах:

ПРИХІД $12.955.00

РОЗХІД:

Уділено допомогу: Пов. Косів	$ 55.00	
„ Сянік	55.00	
„ Надвірна	168.00	
На бажання жертв. для Буковини	544.00	822.00
Позістає до розділу		$12.133.00

Крім цього позістае в Центробанку на рахунку „ріжні" 1.931.60 дол., яких жертводавці ще невідомі.

Зібрано і переслано прямо до:

Укр. Повіт. Комітету в Богородчанах	21.50 зол.
„ „ Косові	4.185.40 „
„ „ Станиславові	434.62 „
„ „ Стрию	161.00 „
„ „ Товмачі	197.85 „
Разом	5.000.37 зол.

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

БІНГЕМТОН, Н. Й. Тов.-Запорожська Січ, від. 21, повідомляє, що річний мітінг відбудесь в 4-ій годині пополудни в неділю, дня 8. січня, в гали Громадського Дому, 43 Данз Евеню. На порядку нарад: справоздання старого уряду і контр. комісії. Не явившийся член заплатить кари 1 дол., а урядник 2 дол. — Коцан Николай, предс.; Мартинів Іван, секр.

МІЛВОКІ, ВІС. Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 47, повідомляє усіх місцевих і позамісцевих членів, що мітінги будуть відбуватися в першу суботу по першім кождого місяця. Річний мітінг відбувся 10-го грудня. Новий уряд на 1928 рік вибрано: Павло Магеровський, предс.; Григорій Томащук, секр.; Михайло Адамчук, касієр; Василь Задорожний, заст. пр.; Николай Кудринський, заст. секр.; Дмитро аЧбак, заст. кас.; Ілько Кожущок і Михаїл Стадник, контрольори. Позамісцеві члени мають слати свої належитости до секретаря Григорія Томащука на адресу: Box 152, R. 4, 89 Jersey St., West Allis. Належитість має бути вислана кождого місяця перед мітінгом. Коли буде яка ухвала до спеціяльних складок, як нпр. на Сиротинець або на старий край чи на якісь другі народні цілі, то кождий член обовязаний дати таку складку. — Павло Магеровський, предс.; Григорій Томащук, секр.

ЛОРЕЙН, О. Бр. св. Андрія, від. 128, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що мітінг відбудеться дня 8. січня, в гали церковній, 2445 Іст 31-ша ул. На сей мітінг має кождий член і членкиня прийти. Котрий з членів довгує ще за календар має заплатити на сім мітінгу. Новобраний уряд зложить присягу і будуть другі важні справи до полагодження. — В. Каршень, секр.

НОРТГЕМПТОН, ПА. Тов. Укр. Січові-Стрільці повідомляє, що річний мітінг відбувся в неділю, 11-го грудня. На тім мітінгу вибрано слідуючий уряд на 1928 рік: Стефан Кудрик, пр.; Павло Ленчук, заст. пр.; Андрій Чепеляк, секр.; Антін Мазур, заст. секр.; Юрко Порохняк, касієр; Григорій Заторуйко, заст. кас.; Анастазія Задубера, Теодора Шишка, Іван Гулька і Іван Демчук, контрольори; Іван Чепеляк, Семко Витушинський і Текля Антонюк, дозорці хорих; Стефан Сеник і Микола Гибрик, хорунжі. Мітінги будуть відбуватися в другу неділю в місяци, в гали Укр. Правосл. Церкви на Нюпорт Ев. — Андрій Чепеляк, секр.

ЛОРЕЙН, О. Бр. св. Андрія, від. 128, повідомляє тих членів, котрі мешкають в околиці і не були на річнім мітінгу, що до уряду є вибрані: Григорій Коваль, предс.; Михаїл Кокотайло, кас.; Володимир Каршень, секр. Братські мітінги будуть відбуватись в другу неділю в місяци в гали церковній, 2445 Іст 31-ша ул. — В. Каршень, секр.

ТРЕНТОН, Н. ДЖ. Тов. Вільні Козаки, від. 116, повідомляє своїх членів і членкинь, що річні збори відбудуться в неділю, 7-го січня, в ог. 2-ій пополудни. Після статута кождий член і членкиня мусять явитися на річних зборах, а котрий не явиться і не повідомить товариського уряду, заплатить 50 ц. кари, а урядник 1 дол. На сих зборах будуть найважнійші справи до полагодження. Контрольна комісія здасть справоздание з цілого року. Буде вибір уряду на 1928 рік. Довгуючі члени зволять вирівнати свої залеглі належитости перед зборами. Не забувайте на Сиротинець У. Н. Союза. — Олекса Михальчишин, пр.; Петро Беркита, кас.; Павло Стадник, секр.

БРУКЛИН, Н. Й. Уряд Укр. Бр. Пр. Тройці, від. 203, повідомляє усіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що на річних зборах дня 3-го грудня вибрано слідуючий уряд на 1928 рік: Андрій Кулявий, предс.; Петро Дацко, заст. пр.; Володимир Яськевич, сек.; Василь Перемета, заст. секр.; Стефан Глушко, кас.; Теодор Ващишин, заст. кас.; Лука Кісь, простіст; Дмитро Сенюта і Іван Балко А., члени контр. комісії; Теодор Карилюк і Теодор Сорока, прапорники. Іван Балко Ст., капітан. Церковника установляє на кождих зборах предсідатель, а секретар установляє надзирателів хорих членів кождого місяця по черзі. Збори будуть відбуватися кождого місяця в першу суботу по першім. — Володимир Яськевич, 288 Wythe Ave., Brooklyn, N. Y.

ОЛІЕН, Н. Й. Тов. Запорожська Січ, від. 363, повідомляє, що на річнім мітінгу вибрано слідуючий уряд на 1928 рік: С. Луцишин, предс.; [illegible]ий, заст. предс.; Г. Підскольний, секретар; І. Мацкула, заст. секр.; [illegible] Мішанець, кас.; М. Сеник заст. кас.; Г. Ткачик і І. Мішанець, контрольори; П. Пидипів і А. Лалюк, дозорці хорих; Й. Свередюк, капітан; І. Скро[illegible], прапорщик; І. Костів, господар; Н. Леськів, бібльотекар і менаджер товариського дому. Мітінги будуть відбуватися в другу суботу по першім о год. 7-ій вечер. У січни мітінг відложений на трету неділю з причини свят Рожд. Хр. — І. Підскольний, секр.

ГЕРКІМЕР, Н. Й. Тов. Запорожська Січ, від. 192, дає до відома своїм членам, що річний мітінг відбувся 11-го грудня. Ухвалено відбувати мітінги дальше в ті мсамім місци в другу неділю по першім, точно в 2-ій годині пополудни. Член, котрий не явиться на означений час, підлягає карі після ухвали. Уряд на 1928 рік зістав вибраний як слідує: Мих. Сторожинський, предс.; Олекса Ангел, кас.; Никола Німий, секр. Яким Політило і Атаназій Чорнобай, контрольори.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. Жеребецька Любов, від. 144, повідомляє своїх членів і членкинь, що місячні і продовження річних зборів відбудеться в четвер, 5-го січня, в гали Укр. Народ. Дому, 217 Іст 6-та ул. Тому, що наші збори припадають на Різдво, скликуеться їх скорше, то є на четвер, 5-го січня. Кождий член повинен се зрозуміти і прийти на збори, бо є важні справи до полагодження. Також пригадується тим членам, котрі ще не зложили жертви на Сиротинець, що повинні принести на сей мітінг. Уряд на 1928 рік зістав вибраний як слідує: Михайло Ямка, предс.; Йосиф Соловський, кас.; Дмитро Чайка, секр. фін.; Мих. Жуковський, секр. рек.; Іван Солтис і Іван Марусевич, контрольори; Павло Пула і Олекса Олексів, контр. хорих. Петро Мазурчак. Хорунжі: Іван Гинда і Теодор Свистун. — Д. Чайка, фін. секр.

РАСІН, ВІС. Тов. ім. М. Грушевського, від. 158, на річнім мітінгу вибрало слідуючий уряд на 1928 рік: Сельвестер Шишко, предс.; Мих. Бізіна, заст.; Мих. Цинко, кас.; Катерина Тімо, заст.; Андрій Шуплинй, секр.; Мих. Жукевич, заст.; Андрій Дзидзан і Тімо Олекса, контрольори. Стефан Саблаташ і Маруся Ступак, опікуни хорих. Мітінги будуть відбуватися в другу неділю, по першім в гали під ч. 1848 Meat St. Адреса секр.: 1921 J. E. See Ave.

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 64, повідомляє, що мітінг відбудеться в четвер задлятого, що свята припадають на суботу, дня 5-го січня. Початок в год. 7-ій вечером під ч. 435 Мейн ул. Обовязком є всіх членів явитись на означений час. Уряд на 1928рі к є слідуючий: Никола Ничка, предс.; Петро Криловський, секр фін.; Ілько Ништа, секр. рек.; Гнат Ничка, кас.; Іван Ількович і Михайло Ганьошин, контрольори. Мітінги на далі будуть відбуватися в першу субота по першім. — М. Сас.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 142, повідомляє своїх членів, що річний мітінг відбувся 11-го грудня. Уряд на 1928 рік вибраний як слідує: Ю. Шевчук, предс.; А. Поливчак, заст.; П. Остапчук, секр фін.; С. Пограничний, секр. рек.; Я. Лещак, кас.; Ю. Поливчак, заст.; І. Гавловський, Я. Чурчак і М. Кобрин, контрольори; П. Поливчак і М. Глух, надз. хорих на Елізабет; [illegible] Писарський на Бей Вей; Е. Мамчак і Д. Фортуна, тростісти; А. Баранецький, капітан; Ю. Родзяк, хорунжий; П. Пітула, презентант до У. Н. Дому. Мітінги будуть відбуватися в другу неділю по першім, в год. 2.30 попол., в Укр. Нар. Домі, 214 Fulton St., Elizabeth, N. J. — Ю. Шевчук, предс.; П. Остапчук, секр.

ФОРД СИТІ, ПА. Тов. Запорожська Січ, від. 63, подає до відома своїм членам, що на річнім мітінгу дня 18-го грудня вибрано уряд на 1928 рік як слідує: Філярет Джуган, предс.; Лешко Колодичук, [illegible] секр.; Михайло Литчак, заст.; Іван Завертанюк, кас.; Семан Баль, Михайло Барна, Лукаш Тертичний, контр. комісія; Андрій Бобак, Онуфрій Мищишин, Стефан Шанайда, Семан Гаваль і Іван Луківський, тростіси. — О. Зубик, секр.

ПЛЕЙНС, ПА. Бр. св. Адрея, від. 48, повідомляє, що на річнім мітінгу 23-го грудня, по полагодженню всіх важнійших справ, вибрано слідуючий уряд на 1928 рік: Теодор Катулька, пр.; Ілько Куземка, заст.; Мих. Негребецький, кас.; Дмитро Худик, заст.; Йосиф Катулька, фін. секр.; Йосиф Міцьо, заст.; Николай Катулька і Іван Грицко, контрольори; Яків Кацак і Василь Бережанський, доз. хорих; Волод. Катулька, поліцай; Мих. Грицько, хорунжий. — Йосиф Катулька, фін. секр.

ЮТІКА, Н. Й. Бр. св. Петра і Павла, від. 58, повідомляє, що на річнім мітінгу вибрано слідуючий уряд на 1928 рік: Дамян Матвіїв, предс.; Іван Сороковський, заст.; Лука Гарматюк, касієр; Петро Антонюк, заст.; Яким Клачко, секр. Петро Ликтей, заст.; Іван Романчук і Мих. Кімак, контрольори; Алекс. Кашубов і Олекса Оницщак, контр. хорих на Іст; Олекса Кузьо і Волод. Книгиницький на Вест; Іван Горейко, дверник; Йосиф Карпишин і Сергій Круковський, до фан.

ПОДЯКА.

Отсим складаю щиру подяку товариству „Мир", від. 324, У. Н. Союза, за уділення мені запомоги в сумі 42 доляри. Сю запомогу одержав я в дуже прикрій хвилі, будучи хорим на запалення легенів, коли вже не мав надії на подужання. Дякую рівнож секретареви товариства Іванови Слободзянови за те, що писав до мене листи та потішав мене в прикрім положенню й недузі.

Микола Кузан.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

КЛІВЛЕНД, О.

Тов. ім. Івана Франка на потерпівших від повені.

Тов. ім. Івана Франка, відділ 334 У. Н. Союза, ухвалило на своїх місячних зборах виасигнувати $10.00 для потерпівших від повені. Гроші вислано до Обєднання для пересилки до Старого Краю.

За уряд товариства:

В. Репужинський, голова;
І. Лазірко, касієр;
Н. Задорецький, секр. фін.

P. S. Також вислав я до Обєднання до пересилки для потерпівших від повені $11.50, які зібрав на хрестинах у Григорія й Олени Степаник.

Н. Задорецький.

ЮТІКА, Н. Й.

Жертви на поводян.

В залученню пересилаю $113.50 на потерпівших від повені в Галичині. Сі гроші зложили:

Братство св. Петра й Павла, від. 58. У. Н. Союза, з власної каси $5.00. З балю, що відбувся 5 листопада, $102.90. На хрестинах у пп. Карпишинів $6.00. Разом $113.90.

Крім сього відбулася ще у нас збірка в церкві, в часі якої зібрано $12.50. Ті гроші віддано св. Крохмальному для пересилки через Обєднання до Старого Краю.

По́ки-що в нас більше зібрати не було можна, бо хоч Ютіка велике місто, але Українців живе тут мало і тих трохи схрунило, а решта, що остали при укр. громаді в числі около 65 родин, перетяжені дуже місцевими видатками. А треба знати, що у нас крім церкви не було ніякого будинку, потрібного громаді. Церква була маленька тай ще до того у невідповіднім положенню для нашої громади. Дітвора доростала, школу старалися ми вести в наймлених салях, одначе без великого успіху, так, що приходилось Українцям пропадати між чужинцями в Ютіці. В 1926 р. куплено нову церкву, в новім місци й з новою галею. Та як тільки перенеслись ми на нове місце, зачалось зараз нове життя. Наша громада згуртувалась сильніще, а наше братство, від. 58. У. Н. Союза, зросло в понад 100 членів; також завязалось місцеве сестрицтво, котре бере живу участь в народнім життю. Таксамо проводиться українська школа, до якої ходить понад 40 дітей. 27. листопада виступили наші діти перший раз на сцені з укр. співами й деклямаціями. Співи й деклямації випали дуже гарно. На лицях родичів, що були зібрані на салі, можна було бачити сльози радости, що побачили такий великий поступ в науці у своїх дітей. Передовсім належиться тут подяка п. Крохмальній, яка саме веде сю школу. По пописі дітей відбулася вечера як для дітей, так і старших. Признання належиться також сестрицям, які доложили усіх зусиль, щоби вдоволити гостей. По забаві, що протягнулась до пізна, розійшлись родичі й гості вдоволені домів.

Петро Ликтей.

НАЙБІЛЬШІ МІСТА В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

По Ню Йорку другим з черги найбільшим американським містом є Шикаго, що числить тепер 3,102,800 мешканців. Опісля іде Филаделфія з 2,035,900 і Дітройт з 1,223,500 мешканцями.

Дальше ідуть міста Кливленд з 973,000,000, Сейнт Луїс з 839,000, Лос Анджелос з 820,000, Бelтимор 819,000, Бостон 793,000, Питсбург 666,000, Сен Франциско 576,000, Бофало 550,000, Вашингтон 540,000, Милвоки 536,000, Ню Орлінс 424,000, Сієтл 375,000, Толідо 305,000 і Міями 100,000.

ЯК СТРАЙКУВАЛИ ТОМУ 3200 ЛІТ?

Аж до наших часів заховалися в нілевій долині в Єгипті останки великого похоронного міста (цвинтаря), над побудуванням якого працювали безчисленні скількости робітників, урядовців і священиків. Робітники ділилися на дві категорії — на півсвобідних наємників і на невільників. До перших належала на будові головна часть: були то каменярі, ковалі, столярі, рисівники, малярі й огородники. Нагороду виплачували їм у натураліях: збіжу, рибах, олію і т. д. Часом теж в одягах.

Але вже і в тодішніх часах (було то 1400—1100 року перед Христом) збогачувалися урядовці і наставники на рахунок, себто на шкоду, робітників. Уже тоді жалілися єгипетські робітники: „Ми не дістали збіжа, голодуємо, ми хорі". Або сказати нинішними словами: Зі знижуванням платні падало і виконання роботи. Вкінці за Рамзеса III. (1300 перед Хр.) дійшло до отвертого конфлікту. Той фараон, тому, що державні скарбниці були порожні, дав великі дари священичій касті, а робітники голодували. Колиж робітники надармо домагалися, щоби їх харчування поліпшити, **кинули працю, покинули свої робітничі становища і проломили брами цвинтаря.** Їх терпеливість вичерпалася: вже 18 днів не одержали належного їм приділу і терпіли голод. Урядовці успокоювали їх обіцянками, але цього руху не далося вже здержати. Страйкуючі робітники обсадили святиню Рамзеса II. Положення було дуже поважне. Посередничити взялося само священство. Робітники кричали до священиків: „Ми прийшли з голоду і спраги — не маємо ні одягів, ані оливи, ні риб, ані збіжа. Повідоміть фараона, нашого наймилостивішого пана — повідоміть також намісників, що не хочемо нічого, лише життя". Вкінці вспокоємо їх тим, що негайно видано їм задержані приділи.

Робітники пізнали з тої хвилі свою силу і не завагалися потім знову застрайкувати, коли лише урядовці посміли задержати для себе приділи, до яких мали право робітники. Недовго після першого конфлікту вибухнув другий, вже поважніший. Робітники масово покинули становище і поселилися в недалекому селі. Тоді поручено самому намісникові полагодити страйк. Це вдалося йому щойно тоді, як страйкуючим виплачено значну суму у відшкодування. Цікава є відозва намісника до страйкарів. У заяві, м. і., сказано: Коли йде про ваші слова: „Не кради нашого збіжа" — то чи я є на те намісником, щоби крав? Я тут не винуватий, що аж до того дійшло. Шпихлірі майже порожні. Та я хочу дати вам усе, що ще є у них". Як видно, намісникові було відомо, що робітники обвинувачують його, що нарочно обнижує їх заплату. Намісник оправдувався, що шпихлірі, себто в нинішньому значінні скарбниці — порожні.

Такі конфлікти на тлі платні були в тодішнім Єгипті все частіші. З часом старі египетські робітники богато навчилися з них. Сто літ після згаданих подій, як кажуть старі джерела, прийшло знову до подібного руху. Знову закидали намісникові, що збогачується знижкою робітничих платень. Але цим разом робітники звернулися до найвищих урядів: до тебанської судової палати і до самого великого князя. Рух не був уже такий мимовільний, лише був пляново зорганізований. Робітники вислали власну депутацію до судової палати, яка предложила їх зажалення: „Не [illegible] ми, [illegible]. Тому ми [illegible]". [illegible] каз судової палати мусів виплатити робітникам [illegible] платню у натураліях із [illegible].